

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

203304

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง
และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่มีต่อวิธีการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT, BEHAVIOR ON SELF.
DISCIPLINE AND OPINION OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS
USING THE ANAPANASATI MEDITATION PRACTICE

พระมหาณฤทธิ วังศ์เมืองแก่น

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

๐๐๐๒๕๖๑๑๙

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

203304

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง
และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อวิธีการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT, BEHAVIOR ON SELF-
DISCIPLINE AND OPINION OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS
USING THE ANAPANASATI MEDITATION PRACTICE

พระมหานฤทธิ วงศ์เมืองแก่น

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง
และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อวิธีการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ**

พระมหานฤทธิ วงศ์เมืองแก่น

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2554**

**THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT, BEHAVIOR ON SELF-
DISCIPLINE AND OPINION OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS
USING THE ANAPANASATI MEDITATION PRACTICE**

PHRAMAHA NARIT WONGMUANGKAEN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

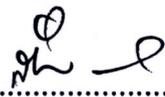
ชื่อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความมีระเบียบวินัย
ในตนเอง และความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อวิธีการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ : พระมหานฤทธิ วงศ์เมืองแก่น

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.นิตยา เปลื้องนุช	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.สถาพร ชันโต	กรรมการ
ผศ.ดร.อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ชันโต)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลำปาง แม่นมาตย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

นฤทธิ วงศ์เมืองแก่น. 2554. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สถาพร ชันโต

บทคัดย่อ

203304

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาศาสนปฏิบัติ ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยใช้การฝึกสมาธิแบบอานาปานสติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนหลังเข้ารับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ

ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิเวกธรรมประสิทธิ์วิทยา วัดธาตุ พระอารามหลวง จังหวัดขอนแก่น ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 79 รูป กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิชาศาสนปฏิบัติ จำนวน 12 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศาสนปฏิบัติ เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.66 มีนักเรียนจำนวน 25 รูป ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 83.33
2. นักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 79.20 มีนักเรียนจำนวน 25 รูป ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 83.33
3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ ในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.32

Narit Wongmuangkaen. 2011. **The Development of Learning Achievement, Behavior on Self-Discipline and Opinion of Mathayomsuksa 1 Students Using The Anapanasati Meditation Practice.** Master of Education Thesis in Curriculum and Instruction, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Sathaporn Khanto

ABSTRACT

203304

This research aimed at 1) improving academic achievement of the Department of religious practice. The average passing score set at 80 per cent and the number of students who passed the 80 per cent. 2) studying the behavior of self-discipline by practicing meditation Anapanasati conducted by students grade 1 Phrapariyattitham school, Department of General Education, Khon Kaen Province, and 3) studying the opinions of the students attending a meditation Anapanasati.

Populations were students at a grade school Wiwekthamprasitwittaya royal temple of Wat That, Khon Kaen Province. That were enrolled in the second semester of the academic year 2552, with two classrooms of 79 students, and 30 students were selected by using simple random sampling method (Simple Random Sampling). The tools used for the research were : 12 lesson plans for the Department of religious practices, the learning achievement tests, the behavioral assessments on self-discipline, and the opinion questionnaires contributed by the students after Anapanasati meditation practice. Statistics used were mean, standard deviation and percentage.

The results showed that

1. Student learning achievement scores on religious practices. Average scores were 83.66 per cent, and the number of the students passing were 25, representing 83.33 per cent.

2. Scores of behavioral self-discipline, Average value was 79.20 per cent and the number of students passing were 25, representing 83.33 per cent.

3. The students were of the opinions, after the Anapanasati meditation practice, that was at a high level and the mean was 4.32.

กิตติกรรมประกาศ

เจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ชันโต ประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งกำลังใจและความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัยตลอดมา

เจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เปลื้องนุช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และเจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระมหาพร วรภาณี ป.ธ.9 พระมหาสังทอง กิตติวิบูล ป.ธ.8 และเจริญพรขอบคุณ อาจารย์ยิ่งลักษณ์ งามดี อาจารย์ 3 ระดับ 9 ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของเครื่องมือ ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือเป็นอย่างมาก และกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้อำนวยการ คณะครูและผู้ช่วยฝ่ายปกครองของโรงเรียนวิเวกธรรมประสิทธิ์วิทยา วัดธาตุพระอารามหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ได้ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

เจริญพรขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการสอน สาขาหลักสูตรและการสอน และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์อ้อต โนนกระยอม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน สำหรับกำลังใจและมิตรภาพ รวมทั้งความปรารถนาดีตลอดมาในทุก ๆ เรื่อง

ด้วยความดีและประโยชน์ที่พึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่ บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อน ๆ ผู้เป็นกำลังใจตลอดมา

พระมหานฤทธิ วงศ์เมืองแก่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
3. ขอบเขตของการวิจัย	5
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	6
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา	9
2. การฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ	13
3. ความมีระเบียบวินัยในตนเอง	19
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
1. ระเบียบวิธีวิจัย	31
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3. ตัวแปรที่ทำการวิจัย	32
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
5. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	33
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	42
1. ผลการวิจัย	42
2. การอภิปรายผลการวิจัย	45
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	50
1. สรุปผลการวิจัย	50
2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	51

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	ข้อมูลพฤติกรรมของวัยรุ่นช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ.2549	2
ตารางที่ 2	โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวิเวกธรรมประสิทธิ์ วิทยา แผนกสามัญศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)	11
ตารางที่ 3	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศาสนาปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โดยการใช้การฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ	42
ตารางที่ 4	คะแนนประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง ด้านความ เคารพกฎ, ด้านความรับผิดชอบ, ด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้การฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ	43
ตารางที่ 5	ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการฝึกสมาธิ แบบอานาปานสติ	44